

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 04-11-1-936/22

Datum: 13.04.2022. godine

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
OPĆINE TEŠANJ ZA I KVARTAL 2022. GODINE**

Članom 92. Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službeni glasnik Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18) definisana je obaveza izvještavanja Općinskog vijeća o izvršenju budžeta na kvartalnom nivou. Shodno tome sačinjen je ovaj izvještaj sa osnovnim informacijama i pokazateljima realizacije usvojenog Budžeta za 2022. godinu. Osnov za izvršenje Budžeta Općine u 2022. godini čine dokumenti: Budžet Općine Tešanj za 2022. godinu ("Službeni glasnik Općine Tešanj", broj: 11/21) i Odluka o izvršavanju Budžeta Općine Tešanj za 2022. godinu ("Službeni glasnik Općine Tešanj", broj: 11/21).

Izvršenje budžeta

Prihodi, primici i finansiranje Budžeta Općine Tešanj u izvještajnom periodu iznosili su **5.374.432,05 KM**, a sa uključenim prijenosom sredstava iz 2021. godine od 4.451.810,35 KM izvršenje iznosi **9.826.242,40 KM**.

Rashodi, izdaci i povrat sredstava od finansiranja iznosili su **3.523.340,82 KM**.

U izvještajnom periodu je iskazan suficit od **1.851.091,23 KM**. Akumulirani suficit, koji je rezultat prijenosa sredstava iz 2021. godine, iznosi 6.302.901,58 KM. Osnovi razlozi iskazanog suficita tekućeg perioda je vezani za dinamiku realizacije planiranih aktivnosti za čiju realizaciju su već izvršene rezervacije sredstava, posebno kapitalnog dijela Budžeta. Radi se o tome da je pored već realizovanih 1.396.269,17 KM kapitalnih ulaganja u izvještajnom periodu, izvršena rezervacija sredstava putem ugovora i započetih postupaka javnih nabavki u 2022. godini od 2 miliona KM.

Izvršenje prihodovne strane Budžeta

Kako je to već naglašeno, prihodovna strana Budžeta u izvještajnom periodu je ostvarena u većem iznosu od planiranih linearno definisanih prihoda I kvartala za 620.459,45 KM, a sa uključenim prijenosom sredstava iz prethodne godine uvećanje iznosi 4.307.886,24 KM.

Uvećano ostvarenje prihoda i primitaka, uključujući i prijenos sredstava je evidentirano na svim grupa izuzev kreditnog zaduženja koje je ostvareno u 72%-tnom obimu.

Ostvarenje prihoda, primitaka, prenesenih sredstava i finansiranja po osnovnim grupama je iskazano u narednom tabelarnom pregledu uz iskazani procent ostvarenja u odnosu na linearno definisanih novi I kvartala i ukupan godišnji Budžet za 2022. godinu.

PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE

TABELA 1.

EKO- NOM- SKI KOD	PRIHODI I PRI- MICI	BUDŽET ZA 2022. GODINU	LINEARNI IZNOS ZA I KVARTAL 2022. GODINE	OSTVARENJE ZA I KVARTAL 2022. GODINE	% IZVR- ŠENJA U ODNOSU NA GODIŠ- NJI PLAN (5/3)	% IZVR- ŠENJA U ODNOSU NA KVRTAL- NI PLAN (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
	I PRIHODI OD POREZA	9.592.000,00	2.398.000,00	2.533.793,28	26,42%	105,66%
711000	Porez po staroj zakonskoj regulativi	1.500,00	375,00	28,06	1,87%	7,48%
714100	Porez na imovinu	1.330.000,00	332.500,00	390.323,37	29,35%	117,39%
716000	Porez na dohodak	2.780.000,00	695.000,00	778.929,85	28,02%	112,08%
717000	Prihodi od indirektnih poreza sa jedininstvenog računa	5.478.000,00	1.369.500,00	1.364.490,96	24,91%	99,63%
715000 719000	Posebni porezi	2.500,00	625,00	21,04	0,84%	3,37%
	II NEPOREZNI PRIHODI	3.091.000,00	772.750,00	1.131.562,03	36,61%	146,43%
721000	Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine	246.000,00	61.500,00	136.570,23	(*) 55,52%	222,07%
722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	2.751.000,00	687.750,00	950.097,06	(**) 34,54%	138,15%
723000	Novčane kazne i ostali prihodi	94.000,00	23.500,00	44.894,74	(***) 47,76%	191,04%
	III TEKUĆI GRANTOVI	1.380.000,00	345.000,00	378.250,91	27,41%	109,64%
	IV KAPITALNI GRANTOVI I PRIMICI	3.967.000,00	991.750,00	1.106.880,59	27,90%	111,61%
	V PRENESENA SREDSTVA IZ PRETHODNE GODINE	3.100.000,00	775.000,00	4.451.810,35	(****) 143,61%	574,43%
	VI FINANSIRANJE	1.250.000,00	312.500,00	223.945,24	17,92%	71,66%
	UKUPNI PRIHODI	22.380.000,00	5.595.000,00	9.826.242,40	43,91%	175,63%

Zvezdice predstavljaju dodatna pojašnjenja za uvećana ostvarenja pojedinih grupa prihoda:

- * Prihod od koncesija su preneseni iz 2021. godine i evidentiran je u cjelini u prvom kvartalu;
- ** Prihod se prema dinamici ostvaruje u prvom kvartalu (takse na firmu i drugo);
- *** Prihod od parking prostora 2021. godine je uplaćen po izvršenom obračunu za proteklu godinu i predstavlja prihod prvog kvartala 2022. godine;
- **** Prijenos sredstava se u cijelosti evidentira u prvom kvartalu tekuće godine.

Porezni prihodi

Porezni prihodi čine preko 47% prihoda i primitaka u ovom izvještajnom periodu bez prenesenih sredstava. Ostvareni su sa 105,66% budžetskih sredstava I kvartala. U odnosu na godišnji Budžet ova grupa prihoda je ostvarena sa 26,42% planiranih sredstava.

Ova grupa prihoda se sastoji od direktnih i indirektnih (PDV i dr.) poreza. Ostvarenje ove dvije podgrupe i njihovo kretanje u odnosu na prethodnu godinu je različito.

Direktni porezi su ostvareni u većem obimu od planiranog za 13,69%. Karakteristika ovih prihoda je direktna vezanost o visini prikupljenih prihoda na teritoriji Općine, pa samim tim i direktna vezanost za privredne i ekonomske tokove lokalne zajednice. Ova podgrupa je ostvarena u većem obimu i u odnosu na prihode iz 2021. godine za 13,1%. Osnovni razlog uvećanog ostvarenje je rast poreza na dohodak koji je pratio rast oporezivih primanja uposlenih, tako da je stavka ostvarena u većem obimu od planiranog za 93.000 KM. Drugi razlog uvećanja je dalji rast prometa nepokretnosti sa prihodom po tom osnovu, koji je u izvještajnom periodu ostvaren sa uvećanjem za blizu 40.000 KM. Razlog tome su dijelom i uvećane eksproprijacije na trasi koridora VC, a konačni efekti i dalja dinamika realizacije se tek treba sagledati.

Za razliku od prve, druga podgrupa (indirektni porezi - PDV i dr.) je ostvarena sa neznatnim umanjnjem od 0,37% u odnosu na planiran. Umanjenje je neznatno iz razloga prilagođavanja projekcije novonastaloj situaciji umanjnja koeficijenta za općinu Tešanj u tekućoj godini. Ipak u odnosu na prethodnu godinu ovi prihodi su veći za blizu 158.000 KM, iako je koeficijent učešća u raspodjeli Općine za 2021. godinu bio veći za blizu 12%. Razlog tome su inflatorna kretanja koja direktno utječu na ostvarenje obje podgrupe prihoda. Stoga se za naredni period može očekivati dalji rast i ostvarenje prihoda iznad planiranog nivoa.

Karakteristika ovih prihoda je upravo nepostojanje veze raspodjele sa visinom prikupljenih prihoda na teritoriji Općine. Nasuprot direktnih poraza, ovaj prihod ne zavisi od privrednih i ekonomskih tokova lokalne zajednice.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su u izvještajnom periodu ostvareni uvećano za 46,43% u odnosu na linearno definisana sredstva I kvartala. Najveći dio uvećanja se odnosi samo na dinamiku naplate, s tim da se može očekivati i uvećano ostvarenje pojedinih stavki prihoda na godišnjem nivou.

Po pitanju dinamike naplate izdvajaju se sredstva na stavci Općinske komunalne takse - takse na firmu, koja je uvećana za 202.944 KM. Razlog tome je plaćanje od strane obveznika odmah po prijavi razreza takse za tekuću godinu. S toga se na godišnjem nivou ne očekuje značajniji rast. Takođe, u I kvartalu su evidentirane sve uplaćene koncesije iz 2021. godine (uvećanje 64.232 KM) i to će predstavljati prihod ove budžetske pozicije i na kraju godine, bez daljeg uvećanja.

S druge strane, može se očekivati uvećano ostvarenje pojedinih prihoda na godišnjem nivou, kao što je prihod „Općinske administrativne takse“, koja je ostvarena u većem obimu od planiranog za 21,28%, odnosno 13.120 KM i slično.

Najveći dio ove grupe prihoda se ostvaruje u planiranim okvirima i ne postoje poteškoće u dinamici naplate istih. Dinamika realizacije je nešto drugačija kod prihoda za koje se vrši izrada i dostave rješenja za tekuću godinu krajnjim obveznicima. Radi se o prihodima od komunalne naknade i fonda za vatrogastvo čija pojačana naplata se očekuje u drugom i trećem kvartalu.

Tekući grantovi

Tekući grantovi u izvještajnom periodu su ostvareni uvećano za **9,64%**.

Budući da najveći dio grant sredstava Općina ostvaruje iz Budžeta ZE-DO kantona, sa blizu 90%, može se reći da je blagovremeno usvajanje Budžeta ZE-DO kantona imalo pozitivne efekte na dinamiku ostvarenja istih.

U okviru ove grupe nije bilo ostvarenja inogrnova čija realizacija ima specifičnu dinamiku prućenu realizacijom ugovorenih projekta koji se sufinansiraju od strane međunarodnih institucija i vlada drugih država.

Kapitalni grantovi

Kapitalni grantovi su ostvareni uvećano za **13,16%** sredstava I kvartala. Razlog uvećanja je veći prijenos sredstava grantova viših nivoa vlasti za projekte za koje se nisu stekli uslovi za realizaciju ili je njihova realizacija u toku. Takav slučaj je sa sredstvima za gradnju kružnog toka u Jelahu u visini od 200.000 KM za čiju realizaciju nisu stećeni uslovi, te sredstva Federacije BiH od 150.000 KM za gradnju objekta škole u Medakovu čija realizacija je u toku.

S druge strane sredstva IPA-2018 od 965.000,00 KM za projekt odvodnje i prećišćavanja otpadnih voda i vodnim naknadama ZE-DO kantona od 1.180.000,00 KM će se transferisati i realizovati tek po dostavi faktura izvođaća radova za ugovorene infrastrukturne projekte vodosnabdijevanja i kolektorske mreže.

Po okonćanju projekata na rashodovnoj strani, bit će izvršena i doznaka sredstava.

Prenesena sredstva

Prenesena sredstva su u cijelosti iskazana u okviru Izvještaja o izvršenju Budžeta za 2021. godinu i ona iznose ukupno 4.451.810,35 KM. Ova sredstva su veća od planiranih za 1.351.810,35 KM. Razlozi ovog uvećanja su apsolvirani u okviru Izvještaja o izvršenju budžeta za 2021. godinu, a njegovim ćlanom 2. su u potpunosti raspoređena na pojedinaćne prenesene projekta i planiranim suficit uopšte. Stoga je potrebno naglasiti da se ovim uvećanim prijenosom sredstava ne oslobađaju nikakva dodatna sredstva za raspodjelu, budući da su ona u cijelosti već raspoređena u planu Budžeta za 2022. godinu.

Kreditno zaduženje

U izvještajnom periodu je realizovan samo dio kreditnog zaduženja koje se odnosi na plaćanje po fakturi izvođaća radove iz 2021. godine, dok se dalje povlaćenje kreditnih sredstava tek oćekuje u narednom periodu po dostavi novih faktura za ugovorene radove na kanalizacionoj mreži.

Izvršenje rashodovne strane Budžeta

Rashodi, izdaci i povrat sredstava finansiranja su realizovani sa 62,57% linearno definisanog iznosa I kvartala 2022. godine. Ovo ostvarenje je veće od istog perioda 2021. godine za 936.345 KM.

Cjelokupno ostvarenje rashodovne strane Budžeta je dato u slijedećem tabelarnom pregledu.

RASHODI, IZDACI I POVRAT SREDSTAVA FINANSIRANJA

TABELA 2.

EKO- NOM- SKI KOD	RASHODI I IZDACI	BUDŽET ZA 2022. GODINU	LINEARNI IZNOS ZA I KVARTAL 2022. GODINE	OSTVARE NJE ZA I KVARTAL 2022. GODINE	% IZVR- ŠENJA U ODNOS U NA GODIŠN JI PLAN (5/3)	% IZVR- ŠENJA U ODNO SU NA KVAR TALNI PLAN (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
611000	I SREDSTVA ZA PLATE I NAKNADE	2.992.000,00	748.000,00	677.475,81	22,64%	90,57%
613000	II SREDSTVA ZA MATERIJAL, ENERGIJU I USLUGE	3.261.600,00	815.400,00	511.295,58	15,68%	62,70%
613000	1. Direktni materijalni rashodi organa uprave	1.092.600,00	273.150,00	232.890,84	21,32%	85,26%
613000	2. Ostale usluge za opštedruštvene potrebe	2.169.000,00	542.250,00	278.404,74	12,84%	51,34%
614000	III TEKUĆI GRANTOVI (TRANSFERI), KAMATE I SREDSTVA REZERVI	5.199.400,00	1.299.850,00	924.686,57	17,78%	71,14%
614311	1. Grantovi mjesnim zajednicama	560.000,00	140.000,00	147.823,10	26,40%	105,59 %
614200	2. Grantovi socijalne zaštite i pomoći	1.540.400,00	385.100,00	368.294,05	23,91%	95,64%
614300	3. Grantovi za kulturu, obrazovanje i mlade	1.078.000,00	269.500,00	142.966,54	13,26%	53,05%
614300	4. Grantovi u oblasti sporta	488.000,00	122.000,00	121.833,33	24,97%	99,86%
614300	5. Grantovi udruženjima građana	145.000,00	36.250,00	21.200,00	14,62%	58,48%
614400	6. Grantovi podrške privredi i ostalo	1.245.000,00	311.250,00	108.469,55	8,71%	34,85%
616000	7. Kamate i operativna budžetska rezerva	143.000,00	35.750,00	14.100,00	9,86%	39,44%
821- 615	IV KAPITALNI GRANTOVI (TRANSFERI) I IZDACI	10.732.000,00	2.683.000,00	1.396.269,17	13,01%	52,04%
821- 615	1. Podrška projektima drugih izvora i utrošak namjenskih sredstava	5.500.000,00	1.375.000,00	848.085,72	15,42%	61,68%
821- 615	2. Općinski projekti (novi projekti i nastavak započetih projekata)	3.997.000,00	999.250,00	541.516,20	13,55%	54,19%
821- 615	3. Preostala kapitalna ulaganja i grantovi	1.235.000,00	308.750,00	6.667,25	0,54%	2,16%
823000	V POVRAT SREDSTAVA FINANSIRANJA	195.000,00	48.750,00	13.613,69	6,98%	27,93%
UKUPNO RASHODI, IZDACI I FINANSIRANJE		22.380.000,00	5.595.000,00	3.523.340,82	15,74%	62,97%

Bruto plate i naknade

Bruto plate i naknade se ostvaruju u nešto manjem obimu od planiranih iznosa. Ni jedna od stavki nije ostvarena sa prekoračenjem, a grupa u cijelosti je ostvarena sa 90,57% sredstava definisanih za I kvartal. U izvještajnom periodu nije okončan postupak prijema novih uposlenika.

Sredstva za materijal, energiju i usluge

Sredstva za materijal energiju i usluge su ostvarena u manjem obimu od definisanog nivoa I kvartala. Ovo ostvarenje iznosi 62,70%. Za razliku od drugih stavki tekućeg dijela budžeta ovi rashodi se knjiže na osnovu pristiglih faktura. Kako značajan dio faktura nije pristigao u izvještajnom periodu (fakture koje se odnose na I kvartal pristižu tokom cijelog mjeseca aprila), tako dio nastalih rashoda za koje fakture nisu pristigle nije ni knjižen.

U okviru ove grupe dio sredstava koji se odnosi na opštedruštvene potrebe je ostvaren umanjeno i zbog dinamike realizacije. Radi se o tome da održavanje putene i druge infrastrukture teče po potpisivanju ugovora, nakon provođenja postupaka javne nabavke, a po sticanju uslova za realizaciju. Sve aktivnosti teku uobičajenom dinamikom.

Tekući grantovi i transferi

Tekući grantovi i transferi su ostvareni u manjem obimu od definisanog nivoa I kvartala. Ovo ostvarenje iznosi 71,14%.

U okviru ove grupe rashoda vrši se dvojako izvršenje grantova. Prvu grupu čine grantovi koji se dodjeljuju direktno prema Odluci o izvršavanju budžeta i isti se realizuju u planiranom obimu. Radi se o Grantovima mjesnim zajednicama (105%) i Grantovima socijalne zaštite i pomoći (95,64%).

S druge strane, grantovi koji se dodjeljuju putem provođenja javnih poziva zahtijevaju duži vremenski period za provođenje procedura, potpisivanje ugovora i konačnu dodjelu sredstava. Stoga su ovi grantovi u izvještajnom periodu realizovani u manjem obimu. Radi se o Grantovima za kulturu, obrazovanje i mlade (53,05%) i Grantovi udruženjima građana (58,48%). Izuzetak čine sredstva Grantovi u oblasti sporta koja su ostvarena u planiranom obimu (99,86%-tni iznos), zbog takmičarske sezone sportskih klubova koja je u toku i koja je popraćena pravovremenom budžetskom podrškom.

Najmanja realizacija je evidentirana na podgrupi Grantovi podrške privredi i ostalo koji su realizovani sa 34,85%. Razlog za to je dinamika realizacije i način dodjele grantova po okončanju javnog poziva i komisijskog rada kod poljoprivrednih poticaja, zatim provođenja sajamskih aktivnosti u periodu održavanja sajмова, te dodjeli sredstava za start up-e po okončanju obuke, apliciranja te ugovaranja i slično.

Sredstva Operativne budžetske rezerve u izvještajnom periodu su realizovana sa 14,1% planiranih sredstava, odnosno u visini od 14.100 KM.

Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci

Kapitalni dio budžeta je realizovan u 52,04%, dok je to izvršenje u 2021. godini iznosilo 27,62% planiranog iznosa I kvartala.

Manji procent realizacije ovog dijela budžeta je uobičajen zbog potrebnog vremena za provođenje postupaka javnih nabavki, perioda građevinske sezone, kao i zbog dinamike realizacije koja se često proteže i na dvije budžetske godine.

Kako je to već navedeno, pored realizovanih 1.396.269,17 KM kapitalnih ulaganja u izvještajnom periodu, izvršena je rezervacija sredstava putem ugovora i započetih postupaka javnih nabavki u 2022. godini od 2 miliona KM.

U slučaju ove grupe rashoda i izdataka, kao i u slučaju materijalnih troškova, dio rashoda nije evidentiran jer se računi za izvedene radove u izvještajnom periodu dostavljaju i tokom aprila. Budući da se ovaj izvještaj radi zaključno tokom aprila, to ovaj dio i nije mogao ni biti evidentiran u izvještajnom periodu.

Kapitalni dio budžeta se u najvećem dijelu projekata realizuje uobičajenom dinamikom, ali se zbog eksternih faktora mogu javljati poteškoće koje dovode do eventualnih promjena u planiranim dinamikama. Neophodno je istaći da je upravo u protekle dvije godine bilo niz projekata koji su, zbog žalbenih postupaka, kasnijeg odobravanja sredstava viših nivoa vlasti, većih cijena u tenderskim procedurama od procijenjenih te prvobitno planiranih i sličnih razloga, realizovani u dužem vremenskom periodu implementacije i prenošeni u naredne godine i budžete.

Povrat sredstava finansiranja

Servisiranje preuzetog dijela duga po stavci "Rezervisana sredstva za garancije date D.D. Toplana Tešanj" se vrši uredno, a u skladu sa planiranom dinamikom realizacije.

U izvještajnom periodu nije bilo dospjeća obaveza po osnovu kredita EIB, budući da se otplate vrše polugodišnje.

Zaključak

U izvještajnom periodu je evidentan rast poreznih prihoda koji su direktno vezani za rast cijena i inflatorna kretanja u cjelini. U narednom periodu se može očekivati dalji rast ovih prihoda u značajnijoj mjeri, čime bi se otvorila potreba za izradu rebalansa budžeta.

Pored toga, ostvaren je veći prijenos sredstava iz 2021. godine za realizaciju projekata od prvobitno projiciranog u visini od 1.351.810,35 KM. Tehnički ova sredstva su raspoređena članom 2. Izvještaja o izvršenju Budžeta za 2021. godinu, ali bi se u slučaju izrade rebalansa ova sredstva rasporedila na pojedinačne projekte, bez iskazivanja u jedinstvenoj stavci prijenosa.

Pored navedenog, ističemo da je provođenje tendera u izvještajnom periodu pokazalo da je nagli rast cijena doveo do velikih odstupanja u projektovanim cijenama i vrijednostima, koje su osnova za definisanje budžetskih stavki, od vrijednosti koje se nude u okviru provedenih tendera. Shodno tome dolazi do poništenja postupaka zbog značajno većih cijena i vrijednosti iznad budžetom predviđenih iznosa.

Sve navedeno upućuje na potrebu izrade rebalansa budžeta, čijim blagovremenim usvajanjem bi se omogućilo usklađivanje planiranih iznosa na budžetskim pozicijama sa novim cijenama na tržištu i provođenje planiranih aktivnosti, kao i uvođenje dijela novih projekata za realizaciju.

Shodno tome, Općinski načelnik sa službama će u narednom periodu kontinuirano pratiti sve eksterne utjecaje na Budžet i kretanje općinskih prihoda sa poduzimanjem neophodnih mjera i po potrebi predložiti Općinskom vijeću donošenje izmjena i dopuna Budžeta i drugih općinskih odluka.

OBRAĐIVAČ

Služba za finansije, privredu,
komunalne i inspeksijske poslove

OPĆINSKI NAČELNIK

Amel Karahmet, dipl.oec.

Mr.sci.Suad Huskić